

Alcedo

September 2016 Nr 2 Årg 38

Örkelljungabygdens Natur

Innehåll

Höstens och vinterns program	sid 3
Svamphöst	sid 5
Gökotta	sid 11
Vårens och sommarens ängscirkel	sid 12
Vinterns, vårens och sommarens fågelobsar	sid 15
Lappugglan i våra trakter	sid 22
Provfiske i Hjälmjön	sid 24
Granplantor i stället för betesdjur	sid 25
En bit från allfarvägen	sid 26
Insektsinventering i Ekholmstäkten	sid 37
Hägern under 2000-talet	sid 43
Styrelse, avgifter m.m	sid 47

En omväxlande sommar går mot sitt slut. En kylig senvår fick grönskan att tveka. Perioder med rekordvärme gav fina insektsfynd i ekholmstäkten. En intressant artikel kring ett annorlunda jordbruk med fjällkor och blomrika betesmarker. De sensationella häckningarna av lappuggla uppmärksammar vi också.

Trevlig läsning!

Redaktionen

Redaktionen

Janne Johansson, Ingas väg 7, Ö. Ringarp, 286 91 Örkelljunga,
0435-501 31, e-post: janne_ringarp@telia.com
Perry Vigelsbo, Ängelholmsvägen 49, 286 36 Örkelljunga,
0435-510 58, e-post: vigelsbo@telia.com
Leif Sigbo, Bjäregatan 3, 286 31 Örkelljunga, 0435-522 32
e-post: leif.sigbo@telia.com
Lena Ottosson, Hässleholmsvägen 47, 286 35 Örkelljunga,
0435-511 03, e-post: lena@ottosson.net
Pär Svensson, Klockgatan 21, 286 34 Örkelljunga, 0435-544 75
e-post: pergitt@telia.com

Nästa nummer av **Alcedo** utkommer i december. Manusstopp 30/11.

Omslagsbild framsida: *Sädesärta, juv* (Foto: Perry Vigelsbo)

baksida: *Blåmunkar* (Foto: Perry Vigelsbo)

Höstens och vinterns program

- 1/10 Lördag. Svampexkursion.** Kultur- och fritidsförvaltningen i Örkelljunga anordnar, i samarbete med Örkelljungabygdens Natur, svampexkursion i hemmamarkerna för nybörjare och för er som vill lära er mer. Svampguiden Mikael Bergqvist berättar om svampens användning förr och nu och går igenom lite olika arter, ätliga, giftiga och eventuella förväxlings-svampar. Efter att vi har fyllt våra korgar samlas vi och pratar om vad vi har hittat, tillagar de ätliga på en muurikka och provsmakar. Ta med svampbok, renskniv, fikakorg och något att sitta på. Samling vid Netto kl. 09.⁰⁰. Hemkomst ca kl. 12.⁰⁰.
Vid frågor ring Ewa Zachau 0435-55 021 eller Janne Johansson 50 131
- 2/10 Söndag. Svampexkursion.** Samma upplägg som på lördagen, men denna gång åker vi till andra svampmarker i kommunen. Även denna dag är Mikael Bergqvist med som kunnig ciceron i svampvärlden. Samling vid Netto kl. 09.⁰⁰. Hemkomst ca kl. 12.⁰⁰.
- 16/10 Söndag. Falsterbouden** är under hösten en unik lokal för studium av fågelsträck. Vi åker dit och hoppas på bra väder och med inslag av inte minst olika rovfågelarter. Glöm inte varma kläder och god förtäring för en heldag. Samling vid Netto kl. 05.⁰⁰.
Ansvariga Patric Carlsson och Björn Herrlund
- 6/11 Söndag. Sjövandring.** Denna gång har vi valt att vandra runt den spännande Store sjö längst upp i norra, nordvästra delen av kommunen. Vandringen går fram genom olika skogsmarker men berör även gräsbevuxt kulturmark och en kortare vägsträckning. Sjön är belägen i tre landskap, nämligen Halland, Småland och Skåne. En väl tilltagen vandring genomförs vilken betyder bortåt 4 timmars vistelse i naturen. Glöm inte en väl tilltagen matsäck, lämplig klädsel och bra fotbeklädning. Samling vid Netto kl. 09.⁰⁰. *Ansvarig* Janne Johansson (0435-50 131)
- 23/11 Onsdag. Erik & Sigvard i Hågeryd.** Ett bildföredrag av Lars-Olof Hallberg om de båda kända bröderna Erik och Sigvard Gustafsson på gården Hågeryd strax norr om Växjö i Småland. Deras naturnära liv, klurigheter, hembakta grovbröd och björkdricka inspirerade och väckte tankar hos många människor. Samarrangemang mellan LRF Örkelljunga och Örkelljungabygdens Natur. Örkelljunga församlingshem, kl. 19.⁰⁰. Entré 40 kr. *Ansvariga* Janne Johansson & Magnus Gustafsson (LRF)

- 1/12 **Torsdag. Egna bilder.** En bildvisning med nedslag i det gångna årets olika aktiviteter i form av exkursioner och slätter m.m. brukar dyka upp på denna programpunkt. Eller kanske en hopar fina naturbilder sedda med naturvandrarens ögon. Vi brukar begränsa antalet bilder/person till 80 100 st. Hoppas du kommer och delar med dig av året som gått! Samling i Utbildningscentrum kl. 19.⁰⁰. *Ansvarig* Perry Vigelsbo
- 26/12 **Måndag. Annandag jul. Hallands Väderö.** Bjärekretsen har gjort annandagen till en traditionsfylld exkursionsdag ut till Hallands Väderö. Missa inte chansen att uppleva denna säregna ö under en säregen årstid. Fika, kängor och varma kläder är en stor fördel. Avfärd från Netto kl. 08.⁴⁵. Samling vid Väderöbåtarna i Torekov kl. 09.⁴⁵. *Ansvarig* Eva Persson
- 15/1 **Söndag. Fågelexkursion** i vinterskrud. Färden kommer denna gång att ställas mot västkusten och vi kommer bland annat att leta efter gäss och örnar. Glöm inte ta med kikare och värmande fika. Samling vid Netto kl. 09.⁰⁰. *Ansvarig* Björn Herrlund
- 9/2 **Torsdag. Årsmöte med bildvisning.** Föreningen summerar det gångna året och därefter berättar Patric Carlsson om sin resa till bergsgorillornas Uganda. Samling för årsmötet kl. 18.³⁰ i Utbildningscentrum. Föredraget följer direkt efter årsmötet. Mer information i nästa Alcedonummer. *Ansvariga* Styrelsen

Store sjö. Foto: Janne Johansson

Svamphöst

Svart trumpetsvamp

Kantarell

Röd flugsvamp

Koraltaggsvamp

Toppig giftspindling

Foto: Perry Vigelsbo och Janne Johansson

Tag Plats – lördag den 14 maj

Referat från Skogsmullarna

Skånes Ornitologiska Förening (SkOF) anordnar sedan lång tid tillbaka en fågelartstävling som kallas *Tag plats!* Detta år var det den 21:a upplagan av tävlingen med 14 olika lag som placerade ut sig i det skånska landskapet. Efter ganska många år i malpåse vaknade så äntligen Skogsmullarna upp igen i Skånes skogstrakter. Laget bestod i år av Patric, Janne, Kurt Arne och undertecknad. Som vanligt, från tidigare år, är målsättningen att uppnå 50 arter och att om möjligt undvika jumboplatsen. Att undvi-

På plats vid Långasjö. Foto: Janne Johansson

ka sistaplatsen blir säkert det svåraste och troligen omöjligt. Kustlokalerna når säkert upp emot det dubbla artantalet tror vi här uppe. Men lite roligt är det med den här enkla tävlingen.

Vädret var väl inte så lyckat för skådning, en byig vind gjorde att fågelsången hade svårt att tränga igenom och därför bytte vi hastigt lokal på morgonen. Vi lämnade Vårsjön, och missade då en hel del arter, och åkte till Långasjö, en igenväxande sjö med mycken skog i grannskapet, men även en del betesmark. Här slapp vi alla fall den besvärande blåsten. Starttiden blev alltså lite förskjuten, och vi kom inte igång förrän 05.40.

Upp till 50 arter nådde vi precis fem minuter innan slutsignalen ljöd. Vid intensivt skådande och sökande ramlade art nummer 49 och 50 in i absoluta slutskedet. Undertecknad fick på avstånd in en sparvhök i tuben och medan vi alla fyra kollade in den skrek Patric. "Kolla, en skogsduva". Den drog snabbt förbi i tubarnas kikarfält och snabbt fick vi alla in den i blickfånget. Vi andades ut, ett av målen hade uppnåtts! Gott, men sist trodde vi att vi skulle bli ändå!

Om vi ska ta det lite från början, så trillade många av karaktärsarterna för området in ganska snabbt, enkelbeckasiner i luften, vattenrallar som "skrek", tranorna trumpeta-de, grågässen hördes och drog förbi.

Så tättingarna som sjöng en del trots det småkyliga vädret. Löv-, ärt- törn-, gran- och rörsångare plus då svarthätta. Buskskvätta och en frusen törnskata kryssades.

Efter någon timme blir det långt mellan kryssen. Tur då att fikan är väl tilltagen och man kan ju alltid ha ett lite gott snack mellan varven, men ändå vara så där lagom uppmärksam. Vi var lite förbryllade angående en av arterna i området. Den brukar dyka upp ganska snabbt vid besöken här. Men äntligen, efter cirka halva tiden, kom den bruna kärhöken vinglande över vassen. Hägrar kom inflygande, gråtrut och några skrattmåsar drog över. Kan kanske tyckas konstigt att särskilt kommentera dessa arter, men vi uppe i "skogen" får ibland glädjas lite extra åt arter som kan tyckas banala för er som sitter på mer artrika lokaler. Och alla arter är ju lika mycket värda!

Vattenrall. Foto: Ferenc Persson

Sista timmen blev det en aning varmare vilket kanske gjorde att två bivårkar kunde sträcka vidare. Tiden gick allt snabbare mot sluttiden och våra kryss i artlistan var ännu en bit ifrån vårt mål på 50 arter. Fikan var slut, så nu var det riktig hårdskådning som gällde, för 50 måste vi bara nå, skam vore det annars.

Och med tubens hjälp kunde Patric hitta en järnsparv på, ja, kanske 200 meters avstånd, art nummer 48. Och så kom då de ovan nämnda kryssen till slut. Ett av målen var nått med någon minut

till godo, och vi skogsmullar kände oss nästan som tävlingens moraliska segrare!

Trots att lövskogen omgav oss missade vi en sådan art som nötväcka, och sädesärlan var en av de sista vi kunde räkna in. Så inget är givet i naturen.

Björn Herrlund

Försommarcyklning – torsdag den 2 juni

Sju är ju ett gyllene tal och så många blev vi denna guldkantade sommarkväll med cykling på programmet. Från Netto rullade vi till bryggan vid Strandhem, där deltagarna grupperade sig i olika pratgång (som vanligt). Roddare, skrattnåsar, rörsångare och vatten-scooter!?! var vad som obsades på sjön. Den sistnämnda ”arten” är ju inget man vill se på denna lugna, rofyllda insjö! Turen gick vidare längs gamla banvallen mot Åsljunga, ca 85 m.ö.h. Jag undrar vad rallarna som anlade denna bana för rälsbunden snabb trafik, skulle tänkt och sagt om de vetat att den på 2000-talet ”bara” skulle

Rast vid Åsljungasjön. Foto: Perry Vigelsbo

användas för cykel- och gångtrafik? Vid fiskodlingen, där Spångabäcken rinner under banvallen, gjorde vi stopp för att imponeras av skunkkallan (*Lysichiton americanus*) med sina meterhöga blad. Denna växt finns ju på ett fåtal platser i vår kommun. Framme i Åsljunga tog vi den gamla genomfarten, Landshövdingevägen till Åsljungasjön, där den obligatoriska fikan avnjöts under gemytlig gemenskap.

Hittills hade vi befunnit oss i Pinnåns dalgång men efter att ha tagit oss via Småångavägen och Sjöhultsvägen genom byn

och förbi gamla stationsområdet, började den jobbiga cyklingen uppför det som är Hallandsåsens östliga utpost. När vi knegade uppför backen, var det någon i gänget som föreslog att vi skulle knacka på hos Christer Sandén. Där blev vi väl mottagna och förevisade hans fina trädgård som stod i sitt bästa flor. Mest påfallande var de härligt färgsprakande rhododendron- och azaleabuskgagen. Ja, bland azaleorna fanns fyra, fem olika blomfärger att glädja sig åt.

Åter på sadeln drog vi vidare uppåt Norra Sonnarpsvägen och nådde åsens högplatta. Här gick det lättare med trampningen, förbi gårdar, skog och öppna fält. Sista stopp blev vid odling med blåbär (amerikanska) på Sonnarpsvägen. Bakom odlingen finns en myr, där jag har hört orrspel under säsongen.

Nu pekade näsan hemåt och klockan drev på deltagarna, så man blev nästan aktersglad. Efter att ha passerat högsta punkten, 155 m.ö.h. på turen, blev det en rasande fart nerför branten mot KB. Därefter styrde var och en åt sitt ”bohål”.

Lenmart Persson

Hörjelgården, Benestads backar – fredag den 2 juli

Natur- och kulturskolan i Hörjel, strax norr om Tomelilla, var målet för denna långexkursion, som också var ängscirkeln sista utflykt för året. Vi startade 08.³⁰ och kom tillbaka 17.³⁰! Onekligen en lång tur både i rummet och tiden.

Emma Christensen, ny naturpedagog, guidade oss runt på Hörjelgården under bortåt två timmar på förmiddagen. Först granskade vi en översilningsäng och de kanaler som används när vatten från ett intilliggande vattendrag leds in över den f.d. fuktängen. På så vis skapades mer ängshö i området. Hamlade träd fanns i kanten och våra steg leddes så in i den säregna *stubbkottsängen* med både gräsrika ytor och busk- och trädbevuxta sådana. Vi studerade så en klangsten (speciell klang vid slag), ett mindre stenblock, där *skålgropar* tydligt kunde ses. Dessa kan även kallas offerstenar eller blotstenar och hade i folktron namn som *älvkvarnar*. Vandringsföretogs också

Benestads backar. Foto: Lars Schale

genom den f.d. utmarken, där det på försommaren förekommer mer kräsna växtarter som S:t Pers nycklar, mandelbomma och darrgräs. Men här finns på andra håll även arter som nässlor, slån och björnbär - vilka kan behöva efterhållande skötsel. Olika växter passerade således revy och nu mitt i sommaren var fågelsången inte överväldigande, men dock hördes gransångare och törnsångare sjunga från snår och trädsikt.

Efter fikastund som förlades inomhus (regnet kom nedfallande under en kortare period) bestämde vi oss för att besöka den mycket artrika lokalen Benestads backar belägen något söderut - i kant av Fyledalen. Området har ganska stor nivåskillnad och översilas av kalkrikt vatten i form av små rännilar där kalktuff bildas. Vegetationen påverkas starkt av den

belägenhet. Bland de kalkgynnade arterna såg vi nu i början av juli arter som fältvädd, vildlin, blåståg, vippstarr, näbbstarr, slankstarr, axag, jordtistel, klöverärt, puk-törne, stallört och kungsmyntha. Detta var verkligen en härlig, artrik lokal att bara låta ögonen njuta av!! Och kärrensångaren sjöng när den så behagade.

Janne Johansson

Insekternas dag – söndag den 14 augusti

Insekternas dag hade utlysts till denna söndag. Och vill man titta efter insekter ska man helst ha vädret med sig. Och minsann, visst klarnade det upp när exkursionen drog igång vid 14-tiden och solen tittade fram alltmer.

Vi hade även detta år lyckan av att ha Mikael Sörensson som guide i insektsvärlden. Denna lundaentomolog har ju inventerat den f.d. Ekholmstäkten under året som gått och kunde därför på ett mycket initierat sätt berätta om solitära bins levnad, om rov- och vägsteklar m.m. Han berättade hur öppningar ner till grävda sandgångar kunde fortsätta 10–20 cm ner i den packade sanden. Mikael berättade vidare hur parasiterande gökbin kunde lägga sina ägg så att värdjurets ägg och pollenklump blir passande näringskällor för den egna larven. Väddgökbiet har hittats i täkten, liksom dess värdjur väddsandbiet.

Mikael berättar om vilda bin. Foto: Perry Vigelsbo

arter som bin, getingar eller kanske humlor.

Sörensson berörde också vilka ”komponenter” som har stor betydelse när man vill ”omforma” ett naturområde som utgörs av en f.d. grustäkt. 1/ Man behöver öppna ytor med sand. 2/ Man ska helst ha höga pollenvolymer. 3/ Det är en fördel att ha tillgång till rika bryn, med diversifierat utseende och med växter som blommor under olika tider av året.

Visst fick vi denna vackra söndag oss till livs en mängd värdefulla ord, inhåvade insekter och några timmars skön utevistelse bland gullrisstänglar och inslag av blommande ljung. Vanliga bin som ljungsandbi och ljungsidenbi kunde påvisas.

Åtta absorberande, kunskapstörstande amatörer kunde därefter återskingras när exkursionen avblåstes efter ca tre timmar. Mikael fortsatte dock på egen hand att leta efter ett bi som hitintills gäckat honom. Var det manne storfibblebiet?

Janne Johansson

Gökotta

Vi var indelade i fyra grupper med en ornitolog i varje grupp. Varje grupp fick låna en kikare och en lupp. Två grupper gick runt den stora Lärkesholmssjön och de andra två grupperna gick runt den lilla Lärkesholmssjön. Rundan var rolig. Vi lyssnade på lövsångare, talgoxe och några andra fåglar. I sjön fanns en storlom som vi tittade på. Ornitologen pratade också om gräsarter, trädsorter (t.ex. asp, ek och tall.) buskar, blommor och blåbärsris. Det var intressant att få reda på mer om de olika växterna och fåglarna. Vi stannade och fikade på vägen. En eller två gånger fick vi lite paus till att leka en liten stund. När vi kom tillbaka fick vi hamburgare och sugrörsdricka. Det var en rolig dag och vi slutade ungefär klockan tio på förmiddagen.

Text: Hannah och Anjelin

Foton: Göran Knutsson

Anmärkning:

Gökottan är ett årligt arrangemang där Örskällungabygdens Natur genomför en guidad naturupplevelse för skolans fjärdeklassare. (Red.)

Vårens och sommarens ängscirkel

För att uppmärksamma en naturtyp som inte längre finns anordnades under våren och sommaren en cirkel där markslaget äng lyftes upp på bordet. Ett tiotal personer kom under ett antal kvällar till Centrumhuset för att diskutera vad begreppet ängsmark står för. Hårdvall och sidvall var förr i tiden namn som ofta användes under skiftetiden på 1800-talet. Urban Ekstams bok *Ängar* kom också att studeras, för att försöka få en bild av vilka strategier som ängsväxterna tycks använda sig av.

Vid fem olika uteträffar besöktes olika lokaler med ängsmark i Skåne. Först var vi på Ekbackens äng i kanten av Söderåsen den 25 maj, där Martin Persson guidade oss bland ståtliga S:t Pers nycklar, smörbollor, gullysande svinrot, småvänderot och överblommade gullvivor. Den 8 juni var Ramnekärr färdmålet. Vi ställde våra steg till slätterängens med sin fristående sälg. Ängens hav av svinrotsblad, jungfrulin, slättergubbe i blom, men även utslagna ax av grönvit nattviol och Jungfru Marie nycklar avnjöts under den sena eftermiddagen.

Lördagen den 18 juni hade vi så glädjen av att bli omhändertagna av Thomas Wallin. På programmet stod då de två fina ängarna Slottet och Frestens fälla ute på Bjärehalvön. På Slottet sågs förutom mängder med Jungfru Marie nycklar även kärknippot i knopp, lika så enstaka slätterblommor, olika starrarter och

fält av gullysande kärffibblor. I Frestens fälla möttes vi istället av smörbollor i vacker blom, men även här fanns orkidéer som grönvit nattviol, Jungfru Marie- och ängsnycklar. Och stora mängder med kärnspira lyste rött tillsammans med gökblomster, kråklöver, kärnsilja, och kärnsälting.

Ängscirkeln vände sen kosan mot den andra ”hemmaängen”, Spångabyggets sidvallsäng. Här gjordes den 22 juni ett kvällsbesök. Mer om denna äng finns att läsa i en annan artikel i tidningen. Avslutningen av cirkeln var en långfärd ner till Hörjelgården norr om Tomelilla, som genomfördes den 2 juli som en kombinerad programpunkt. Det intilliggande extremrikkåret Benestad backar, med sin kalkpräglade vegetation, blev som avslutning för cirkeln. Se särskilt exkursionsreferat.

Janne Johansson

Violettkantad guldvinge

Sotnätfjäril

Martin Persson

Foton: Janne Johansson, Lars Schale, Perry Vigelsbo

Spångabygget / Ramnekärr

Kärriol

Svinrot

Skogsnätfjäril

Foto: Perry Vigelsbo

Vinterns, vårens och sommarens fågelobsar

(16/11 2015 - 15/8 2016)

Eftersom obsarna saknades i förra numret så kommer här noteringar för två perioder. Som vanligt har de flesta andarterna kunnat ses i Hjelmsjön under vårsträcket, däribland stjärtand och skedand. Ovanligast bland våra ånder är kanske årtan, ett ex rastade i sjön i maj och en sen sjöorre låg i sjön i juni. Fedingesjön hade ett fint besök i mitten av april. Det är inte ofta vi begåvas med rastande alfågel, men i år upptäckte Patric tre ex i sjön.

Storlommen ser ut att ha haft en bättre häckning i Vårsjön än förra året. Tre ungar från två av paren har setts. Dessutom har lommar observerats under häckningstid även i Fedingesjön, Store sjö och Lärkesholmsjön, utan att häcka. Smådopping har setts i Hålerydammarna under våren/sommaren.

Strandskatorna nämndes i förra numret av Alcedo och de fortsatte att vistas i Örkeljunga centrum och Hjelmsjön under våren/sommaren. Dessutom sågs två ex passera Store sjö och ett ex Holmasjön. Och kanske har vi i kommunen haft Skånes enda häckande grönbenor? I juni sågs hela tre ex på Skånesidan av Svenskemyr. De sågs flygande tillsammans i luften och på marken spelade två ex vid något tillfälle. Vit stork besökte Grytåsa, födosökande på en nyslagen gräsvall. Två ex spatserade efter slåttermaskinen och dagen efter var det en kort stund fyra ex. Ett par veckor senare sågs ett ex i Ljungaskog under ett par dagar.

Tofsviporna har troligen sitt starkaste fäste i Långalt-Smedhultsområdet. Mats Gustavsson rapporterade i maj tre kullar med totalt nio ungar och dessutom ytterligare ett rede med fyra ägg.

Skrattmåsar i Hjelmsjön har också haft ett bra år. De cirka 60 paren har fått minst 111 ungar på vingarna. Sällsynt i kommunen är svarttärnan. Men, i slutet av maj gästade sju ex Vårsjön under någon timme, för att sedan lika snabbt dra vidare.

Havsörn drog över Hjelmsjön och en tidig blå kärrhök sågs i början av juli. Tornfalkarna, som årligen häckat just utanför kommungränsen, i N. Össjö, lyckades få hela sex ungar på vingarna. Ett par tycks också ha häckat i Ö. Flinka. Fiskgjusarna misslyckades 2015 med sin häckning. I år gick det bättre, tre ungar kom på vingarna.

Av tättingar kan nämnas att endast en ringtrast sågs under vårsträcket och då på den tydliga omtyckta lokalen i Skogen. Svart rödstjärt har även i år häckat på industriområdet och kommunens andra gulhämpling sjö i Åsljunga i början av juni. Det första fyndet gjordes i Killhult för cirka 10 år sedan. Näktergalen häckade förr sparsamt, nu utgången, men tillfälligt hördes två ex sjunga. En kungsfiskare sågs över Hjelmsjön och en vid Pinnån i Eket på sensommaren.

Lommar / doppingar / storkar / andfåglar

Storlom - 2 ex Vårsjön 19/3 (SN). Första obs. 6 ex Vårsjön 6/4 (BH), 9 ex Vårsjön 24/4 (SN), 1 ex Fedingesjön 18/5 (BH). Par med 2 små ungar Vårsjön 11/6 (BH), par med 1 unge Vårsjön 25/6 (KAJ). Ungarna ser ut att ha klarat den första kritiska tiden och har setts några veckor senare. 1 ex Store sjö 3/7 (KAJ), 3 1K och 7 ad Vårsjön 9/7 (BH), 3 1K och 12 ad Vårsjön 20/7 (SN). Vårsjön är den enda säkra häckningssjön i kommunen trots obsar även från Lärkesholmssjön, Fedingesjön och Store sjö. I Lärkesholmssjön

Vit stork. Foto: Perry Vigelsbo

har det ofta under våren/sommaren observerats 2 ex (PH, BH, m.fl.). **Småddopping** - 1 ex Hjelmsjön 6/4 (SN). Första obs. 1 ex Hälerydsdammarna 20/4 (PC, LP), 1 ex Häleryds dammar 23/5 (PC), 1 ex Hälerydsdammarna 16/6 (LP). **Skäggdopping** - 2 ex Vårsjön 13/12 (BH), 1 ex Vårsjön 31/12 (LP). Övervintrar fåtaligt, framför allt i Vårsjön, så länge öppet vatten finns. Efter vintern, med en tid isbelagda sjöar, 1 ex Hjelmsjön 9/3 (LP). Första obs. 6 ex Hjelmsjön 15/3 (KAJ). Lyckade häckningar i Hjelmsjön, par med 1 pull 22/6 (LP), par med 2 pull 23/6 (PC). **Vit stork** - 2 ex Grytåsa 6/6 BH, SN, KAJ), 1 ex Ljungaskog 17-19/6 (SN). Även 4 ex Grytåsa 7/6 JEH), 2 ex Ö. Flinka 8/6 (JJ, EPe), 1 ex Ljungaskog 17/6 (SN) och 18/6 (PV). **Knölsvan** - 1 ex förbiflyg Karsatorp 21/1 (LP), 2 ex Jälla sjö 31/1 (SN), 2 ex Vårsjön 13/2 (SN), 1 ex Åsljungasjön 24/2 (LP). Stor flock, 26 ex förbiflyg Vårsjön 26/3 (KAJ).

Mindre sångsvan - Ovanligt besök i kommunen, upptäckt av LP, 42 ex Hjelmsjön 17/3 (LP, JJ, LS, BH). **Sångsvan** - 2 ex Sk. Fagerhult 29/4 (KAJ). En sen obs som kan betyda häckning? Ett par under hela våren/sommaren Jännaholm. (KAJ). Sädgås - 20 ex str S Ekorstigen Ö-a 22/11 (BH). **Bläsgås** - 3 ex Kungamossen Eket 27/3 (LAn). En sällan sedd gäst i kommunen. **Grågås** - Flyttar som bekant med hur vintern/isläget är för tillfället, som mest 43 ex Jälla sjö 31/1 (SN), 50 ex Ljungaskog 21/2 (BH), minst 70 ex Ljungaskog 30/7 (LP, MPe). **Kanadagås** - 2 ex Ljungaskog 9/2 (LP). Första obs. **Vitkindad gås** - 600 ex str NO Hjelmsjön 13/5 (PC), 1 ex rastande Hjelmsjön 18/5 (SN). Ovanligt med rastande vitkindade i kommunen. **Bläsand** - 1 ex Hjelmsjön 14/3 (PC, LP). Första obs. 11 ex 6-7/4 Hjelmsjön (SN, LP). **Kricka** - 4 ex Hjelmsjön 14/3 (PC, LP, BH). Första obs. 27 ex Hjelmsjön 16/4 (BH). **Stjärtand** - 2 ex Hjelmsjön 8/4 (BH), 2 ex Hjelmsjön 16/4 (JJ, PC, BH), 2 ex Hjelmsjön 26/4 (SN). **Årta** - 2 ex Hjelmsjön 13/5 (SN). Inte årlig i

kommunen, denna vår kanske ovanligaste tippand. **Skedand** - 2 ex Hjelmsjön 16/4 (JJ, PC, SN). Första obs. 12 ex Hjelmsjön 30/4 (JJ, EPe), 22 ex Hjelmsjön 3/5 (SN, PC, LP). **Brunand** - Fåtalig under hösten i kommunen, minskande? 4 ex 13/12 (BH), 5 ex 20/12 (SN), 3 ex 25/12 (BH), 4 ex 30/12 (PC), 5 ex 31/12 (LP). Alla från Vårsjön. **Vigg** - Oftast drygt 20 ex i Vårsjön under hösten/vintern, som mest 30 ex 25/12 (BH) och 31/12 (LP), 20 ex Vårsjön 19/3 (SN), 16 ex Hjelmsjön 16/4 (LS), 26 ex 29/4 (SN), 36 ex 29/4 (LP), båda från Hjelmsjön. **Ejder** - 1 ex 6/4 (PC). Första obs. Även 7/4 (PC, BH, SN), 1 ex 20/4 (PC), 2 ex 10/5 (PC), 4 ex 3/6 (JJ, EPe). Samtliga obsar Hjelmsjön. **Alfågel** - 3 ex hanar, Fedingesjön 16/4 (PC, BH, KAJ m.fl.) Upptäckta av Patric och var första obsen i kommunen på "många" år. **Sjörre** - Noterad på sträck kväll/natt 29/3 (BH) och 31/3 (KAJ). En ovanlig sommarobs av arten i Hjelmsjön den 10/6, 1 ex (SN). **Salskrake** - 5 ex Vårsjön 20/12 (SN), 3 ex Vårsjön 3/1 (PC), 1 ex Vårsjön 13/2 (SN), som mest i Vårsjön, 6 ex 19/3 (SN). I Hjelmsjön, första obs där, 1 ex 14/3 (SN), flest, 5 ex 16/3 (JJ). Sista vårobsen, 2 ex Hjelmsjön 4/4 (PC). **Storskrake** - 120 ex Vårsjön 21/11 (SN). Efter årsskiftet, 30 ex Vårsjön 2/1 (PC). I Hjelmsjön, 100 ex 4/3 (LS). 1 hona med 9 pull Vårsjön 22/5 (PC), 1 hona med 6 1K Vårsjön 17/7 (BH).

Rovfåglar / hönsfåglar / tran- och rallfåglar

Bivvråk. Foto: Seth Nilsson

Bivvråk - 2 ex str Långasjön 14/5 (PC, JJ, KAJ, BH). Första obs. 1 ex förbiflyg Flåssmyr 9/6 (BH), 1 ex S. Össjö 25/6 (KAJ), 1 ex Sonnarp 26/6 (LP), 2 ex S. Össjö 11/7 (KAJ). **Havsörn** - 1 ex Åsljunga 28/2 (BMe). Flög över E4:an. 1 ex S. Össjö 16/3 (KAJ), 1 ex Linhultet 25/3 (BH), 1 ex Hjelmsjön 15/4 (PC). **Brun kärrhök** - 1 ex Långasjön 28/3 (LS, LP). Första obs. **Blå kärrhök** - 1 ex Ö. Flinka 13/12 (LP), 1 ex Långasjön 20/3 (PC), 1 ex S. Össjö 9/7 (KAJ). Duvhök - 1 ex Industrigatan Ö-a 15/1 (TS), 1 ex Smedhult 20/4 (SN), 1 ex Draka-

bygget 22/4 (PS). **Fjällvråk** - 1 ex V. Spång 23/12 (TS), 1 ex S. Össjö 3/3 (KAJ), 1 ex V. Tockarp 19/3 (SN), 1 ex Långalt 28/4 (KAJ). **Kungsörn** - 1 ex förbiflyg Harbäckshult 2/1 (NK), 1 ex förbiflygande Ekholm 14/2 (ÖN). **Fiskgjuse** - 1 ex Hjelmsjön 4/4 (PC). Första obs. 1 ex Vårsjön 6/4 (BH), 1 ex Köphultasjön 16/4 (PC). 2 ad och 2 1K Vårsjön 29/7 (SN). Häckningen i Vårsjön blev lyckosam med 2 flygga ungar. **Tornfalk** - 1 ex Kyrkolucke 28/3 (LP), 1 ex Linhultet 6/4 (BH), 1 ex Ö. Spång 15/4 (BH), 1 ex Fagerhults

Flygplats 16/4 (KAJ), 1 ex Jännaholm 16/4 (KAJ), 1 ex Långalt 17/4 (SN), 1 ex S. Össjö 17/4 o 20/4 (KAJ), 1 ex Långasjön 21/4 (LP), 1 ex Jännaholm 23/4 (KAJ), 1 ex Jännaholm 19/5 (KAJ), 1 ex hane Ö. Flinka 22/6 (BH). Häckar bevisligen i närheten. Ofta sedd i Jännaholm under häckningstid. 1 ex förbiflyg Rya 12/8 (PL). *Paret i N. Össjö har haft en lyckad häckning för tredje året i följd, i år 6 flygga ungar* (KAJ). **Lärkfalk** - 1 ex Vårsjön 22/5 (SN, PC, LP). Första obs. 1 ex Vårsjön 23/5 (SN), 1 ex förbiflyg Ö. Ringarp 28/5 (JA), 2 ex Svenskemyr 4/6 (KAJ), 1 ex Vårsjön 20/7 (SN), 1 ex Svenskemyr 31/7 (BH), 1 ex förbiflyg Ekholm 2/8 (BH). **Orre** - 1 ex Nybygget Lärkesholm 2/12 (LW). Flög över E4:an. 2 ex Sk. Fagerhult 17/2 (KAJ), 2 ex Flåssmyr 19/3 (PC), 2 ex Örnalt 1/4 (KAJ), 1 ex S. Össjö 9/4 (KAJ), 3 ex Svenske myr 10/4 (MSa), 1 ex Smörmyr 11/4 (LP), 2 ex Liamyren 29/4 (KAJ), där de hörts spela under hela våren (KAJ). Som mest under våren, 3 ex Svenskemyr 10/4 (MSa). Orren för en allt mer tynande tillvaro i kommunen. **Tjäder** - 1 tupp hittad död Sk. Fagerhult 31/12 (MI), 2 ex Sk. Fagerhult 1/1 (MI), 1 tupp Tranetorp 20/1 (KSv), 1 tupp Sk. Fagerhult 3/2 (PC), en speltokig tjäderhöna Smedhult 25/4 (JJ, BH). **Vattenrall** - 2 ex Långasjön 20/3 (PC). Första obs. **Rörhöna** - 1 ex Harbäckshult 15/4 (PC). Första obs. 2 ex Harbäckshult 20/4 (LP), 1 ex Hålerydsdammarna 20/4 (LP), 1 ex Rya 22/4 (SN), 2 ex Prästsjön 28/4 (BH), 1 ex Harbäckshult 12/6 (BH). **Sothöna** - 1 ex Hjelmjön 6/4 (BH), 1 ex Holmasjön 3/5 (LP), 1 ex Hjelmjön 5/8 (JJ). **Trana** - 2 ex förbiflygande S. Össjö 27/2 (KAJ). Första obs. 2 ad med 1 unge V. Flinka 13/6 (LP). 2 ad med 1 juv Ekholm 27/7 (LP). Samma par?

Vadarfåglar / måsfåglar / duvor / gökar / ugglor

Strandskata - 1 ex Ö-a 26/3 (PC, LS). Första obs. Observerad i centrum och vid Hjelmjön under hela våren/sommaren, oftast 1 ex, men även 2 ex vid flera tillfällen. Dessutom 1 ex förbiflyg Holmasjön 3/5 (LP), 2 ex förbiflyg Store sjö 3/7 (KAJ), 3 ex Ö-a ip 15/7 (LP). **Mindre strandpipare** - 2 ex V. Spång, Industriområdet 6/4 (LP). Första obs. 2 ex Flåssmyr 16/4 (PC), 3 ex V. Industriområdet V. Spång och 2 ex Ö. Industriområdet 20/4 (SN), 1 ex Ekholm 25/4 (KAJ), 1 ex Bergbrottet Ekholm 26/5 (BH). **Tofsvipa** - 2 ex V. Flinka 11/3 (PC). Första obs. I Smedhult/Långalt-området 3 kullar med totalt 9 ungar plus ett rede med 4 ägg. (MGn). 40 ex rast S Össjö 19/6 (KAJ). **Enkelbeckasin** - 1 ex Långasjön 15/3 (PC). Första obs. **Morkulla** - Vinterobs! 1 ex Höjaholm 15/12 (JL). Första vårobsen, 1 ex Stensmyr 19/3 (PC). **Småspov** - 1 ex Vårsjön 22/5 (SN, PC, LP). Sällsynt rastfågel i kommunen. **Storspov** - 1 ex str Hjelmjön 22/3 (LP). **Gluttsnäppa** - 3 ex rast Hjelmjön 1/5 (JJ). Första obs. 1 ex förbiflyg Jännaholm 7/8 (ALL, LH). **Skogsnäppa** - 1 ex S. Össjö 29/3 (KAJ). Första obs. **Grönbena** - 2 ex 4/6 (KAJ), 3 ex 6/6 (BH), 1 ex 20/6 (BH), 1 ex 23/6 (LP). Samtliga från Svenskemyr. Den 6/6 spelade 2 ex över myren och vid ett tillfälle var 3 fåglar i luften. **Drillsnäppa** - 1 ex Landisbanan Ö-a 17/4 (PC). Första obs. Hela 14 ex rast Hjelmjön 17/5 (SN). **Skrattmås** - 3 ex Hjelmjön 14/3 (SN). Första obs. **Fiskmås** - 1 ex Hjelmjön 14/3 (PC). Första obs. **Silltrut** - 1 ex Fedingesjön 23/5 (SN), 1 ex Hjelmjön 23/6 (PC). **Gråtrut** - 1 ex Hjelmjön 24/2 (LP). Första obs. **Havstrut** - 1 ex Vårsjön 23/5 (SN), 1 ex förbiflyg Ö. Flinka 31/5 (LP), 2 ex

Vårsjön 30/6 (BH). **Fisktärna** - 1 ex Vitasjö och 3 ex Vårsjön 30/4 (SN). Första obs. 2 ex Store sjö 3/7 (KAJ), 8 ad Vårsjön 9/7 (BH). **Svarttärna** - 7 ex Vårsjön 23/5 (PC, BH). Besökte sjön under en knapp timme på sen eftermiddag. **Skogsduva** - 2 ex Grytåsa 27/2 (SN). Första obs. 5 ex Lillgården Harbäckshult 12/3 (PC). Observerad på många lokaler i vår, t.ex. Ljungaskog, Bosjöholm, Lönnsjöholm. **Ringduva** - 20 ex Smörmyr 1/1 (PC). **Gök** - 1 ex Vårsjön 30/4 (SN). Första obs. **Sparvuggla** - 1 ex Boalt/Vårsjö 27/10 (GLi). **Jorduggla** - 1 ex Lillgården Harbäckshult 27/12 (PC). Ny art för kommunen!

Skärrfåglar / seglare / praktfåglar / hackspettar

Mindre hackspett. Foto: Patric Carlsson

Nattskärre - 1 ex Store Mosse 24/5 (BH). Första obs. 1 ex Svenskemyr 28/5 (KAJ), 1 ex Jännaholm 29/5 (KAJ), 1 ex Jännaholm 5/6 (KAJ), hördes spela där så sent som den 22/7 (KAJ), 2 ex Svenskemyr 9/6 (LP). S. Össjö, 1 ex sittandes på vägen 11/8 (KAJ). **Tornseglare** - Åter 19/5 (KAJ). Första obs. **Kungsfiskare** - 1 ex kv. Ejdern Ö-a 24/11 (BH), 1 ex Åsljungasjön 24/12 (SN). Första obsen 2016, 1 ex flygande över Hjelmjön 6/8 (CJM), 1 ex Pinnån Ingeborrarp 12/8 (MK). **Göktyta** - 1 ex Skogen 24/4 (BH). Första obs. 1 ex Trulsabygget 19/5 (BH), 1 ex Sonnarps 22/5 (PC). **Gröngöling** - En ad med 2 1K Ekorstigen Ö-a 28/6 (BH). **Mindre hackspett** - 2 ex Smedhult 24/1 (PC), 1 ex Pinnå/Bruket-området 16/1 (ÖN), 1 ex Ö. Ringarp 23/3 (JJ), 1 ex Hjelmjön V. Spång 26/3 och 30/3 (PC), 1 ex V. Spång 9/4 (KAJ), 1 ex Bruket/Pinnåområdet 16/4 (SN), 1 ex Hjelmjön 16/4 (BH), 1 ex Bruket/Pinnåområdet 18/4 (PC), 1 ex Klockgatan Ö-a 20/4 (BS, PS), 2 ex Sk. Fagerhult 29/4 (KAJ), 1 ex Landisbanan Ö-a 10/5 (PC), 1 ex Sånnestorp 14/5 (BH), 2 ex Fagerhultamosen 22/6 (KAJ), 1 ex Spångabygget 4/8 (JJ, KAJ, BH).

Tättingar

Sånglärka - Åter 7/2 (BH, PC). Första obs. 8 ex str Svenske myr (BH), 5 ex str Smörmyr (PC), 1 ex sj Hästhagen Vårsjön 24/4 (SN), 1 ex sj Sk. Fagerhults Flygplats 17/5 (EW, BH) 1 ex sj Grytåsa 22/5 (SN), 1 ex sj Ljungaskog 31/5 (LP). **Ladusvala** - 3 ex Hjelmjön

6/4 (PC). Första obs. **Hussvala** - 1 ex Ö. Flinka 21/4 (SN). Första obs. **Trädpiplärka** - Åter 21/4 (SN). Första obs. **Ängspiplärka** - Åter 6/4 (LP). Första obs. **Gulärta (sydlig)** - 2 ex Ingeborrarp 8/5 (SN). Första obs. 2 ex S. Össjö 11/5 (KAJ), 30 ex Första obs. 2 ex S. Össjö 11/5 (KAJ), 30 ex 15/5 (PC). **Forsärta** - 2 ex Bruket/Pinnåområdet 15/3 (KAJ). Första obs. **Sädesärta** - 1 ex Hagstad 27/11 (MJö). *Sällsynt med inlandsobsar vintertid!* 1 ex Långasjön 24/3 (PC). Första obs. **Sidensvans** - 10 ex Ljungaskog 3/1 (BH), 8 ex Orreslättsvägen Åsljunga 13/12 (SN). **Järnsparv** - Åter 29/3 (SN). Första obs. **Näktergal** - 1 ex sj G:a Hallandsvägen 11/5 (LP, BH), även 12/5 (LP, KAJ), 1 ex Sonnarpbacken 21/5 (LP). **Svart rödstjärt** - 1 ex V. Spång 17/4 (LP). Första obs. 1 ex sj Håleryd 12/6 (BH), 1 ex med föda åt ungar V. Spång 13/7 (BH). **Rödstjärt** - Åter 15/4 (PC). Första obs. **Buskskvätta** - 1 ex V. Flinka 21/4 (LP). Första obs. **Stenskvätta** - 1 ex Attarp 18/4 (BH). Första obs. 1 ex Skogen 19/4 (BH), 1 ex Fagerhults Flygplats 20/4 (SN), 1 ex Skogen 27/4 (LP), 1 ex V. Ringarp 7/5 (LP), 2 ex Lillgården Harbäckshult 12/5 (PC), 1 ex Sk. Fagerhults Flygplats 17/5 (BH), 1 ex 2/6 och 20/6 Attarp (BH), 1 ex St Kjällstorp 2/7 (BH), 1 ex Grytåsa 6/8 (SN). **Ringtrast** - 1 ex Skogen 18/4 (PC). Första obs. **Björktrast** - 150 ex Långalt 14/2 (PC). **Taltrast** - Åter 18/3 (BH). Första obs. **Rödvingetrast** - 1 ex Höjeholm 19/3 (PC). Första obs. **Dubbeltrast** - 4 ex Bosjöholm 5/3 (PC). Första obs. **Kärrsångare** - 1 ex sj Ekorstigen Ö-a 8/5 (BH), 1 ex sj V. Flinka 29/5 (LP), 1 ex sj Ljungaskog 30/6 (LP) och 1/7 (LS). **Rörsångare** - 2 ex Hjelmjön 11/5 (PC), 1 ex Åsljungasjön 11/5 (BH). Första obsar. **Härmsångare** - 1 ex sj Smedhult 22/5 (SN). Första obs. 1 ex sj Lillsjön Lärkesholm 1/6 (PH), 1 ex sj Grytåsa 6/6 (SN), 1 ex sj V. Ringarp 6/6 (SN), 1 ex sj Ö. Flinka 16/6, 17/6, 22/6 (LP, BH, JJ). **Ärtsångare** - Åter 24/4 (JJ). Första obs. **Törnsångare** - Åter 5/5 (LS, BH). Första obs. **Trädgårdssångare** - Åter 5/5 (LS). Första obs. **Svarthätta** - Vinterobs i kommunen! 1 ex Orreslättsvägen Åsljunga 5-6/12 (SN). Åter efter vintern, 1 ex Bruket/Pinnåområdet 18/4 (PC). Första obs. **Grönsångare** - Åter 1/5 (BH). Första obs. **Gransångare** - Åter 27/3 (BH). Första obs. **Lövsångare** - Åter 12/4 (BH). Första obs. **Grå flugsnappare** - Åter 6/5 (LP). Första obs. **Svartvit flugsnappare** - 1 ex Flinka sjö 2/4 (SN). Första obs. **Törnskata** - 1 ex Vårsjön 11/5 (PC). Första obs. **Varfågel** - Obsar från 17/11 till 1/2, med 1 ex vid varje obs. Några av lokalerna som följer. St Kjällstorp, Porkenahult, Lönsjöholm, Stensmyr, Hängandehult, Håleryd, V. Tockarp m.fl. **Kaja** - 200 ex Hjelmjön 30/12 (PC). **Råka** - 1 ex Grytåsa 29/3 (SN). **Kråka** - 400-500 ex i blandflock med kaja på Hjelmjöns is 8/1 (JJ, EPe). **Svart kråka** - 1 ex Flygplatsen Sk. Fagerhult 11/3 (SN). **Stare** - 13 ex Grytåsa 27/2 (SN). Första obs. **Gråsparv** - 20 ex Harbäckshult 1/1 (PC). **Gulhämpling** - 1 ex sj Åsljunga 5/6 (SN). Andra fyndet i kommunen. Det första gjordes i Killhult för några år sedan. **Steglits** - 3-4 ex Ryttnästargatan Ö-a 1-2/12 (EP, IPe), 1 ex S. Össjö 10/1 (KAJ), 30 ex Boalt 24/1 (PC), 1 ex Ö. Ringarp 18/2 (JJ), 1 ex Grytåsa 6/5 (BH), 1 ex G. Hallandsvägen Ö-a 22/6 (LP). **Gråsiska** - 1 ex Ekorstigen Ö-a 18/11 (BH), 1 ex Vårsjön 21/11 (LP), 1 ex S. Össjö 1/1 (KAJ), stor flock Ljungaskog 21/2, 50 ex (BH). **Mindre korsnäbb** - 40 ex V. Flinka 9/2 (LP). **Sävparv** - 2 ex Långasjön 20/3 (PC). Första obs.

Förklaringar

Lokaler skrivna i kursiv stil ligger strax utanför kommungränsen, t. ex. *Rössjön* och *Sjöaltsjön*. (ad=vuxen, hä=häckning, juv=ungfågel, k=kull, 1K=första kalenderåret, pull=nykläckt unge, sj=sjungande, str=stäckande).

Vi tackar alla som rapporterat in sina observationer. Inkomna observationen ligger till grund för sammanställning och status på Örkelljunga kommuns fågelarter; då, nu och för framtiden.

Observatörer

ALL	Anders Linus Larsson	LP	Lennart Persson
BH	Björn Herrlund	LS	Leif Sigbo
BMe	Björn Merkel	LW	Lennart Wahlen
BS	Birgit Svensson	MGr	Mats Gustavsson
CJM	Carl-Johan Månsson	MI	Markus Ivarsson
EP	Ebbe Persson	MJö	Marita Jönsson
EPe	Eva Persson	MPe	Margit Persson
GLi	Gunhild Lindhe	MSa	Mikaela Sandgathe
IPe	Inga-Britt Persson	NK	Niklas Kronkvist
JA	Jörgen Andersson	PC	Patric Carlsson
JEH	Jan-Erik Hector	PH	Peter Hector
JJ	Janne Johansson	PL	Per Olof Lippe
JL	Jesper Linell	PS	Pär Svensson
KAJ	Kurt Arne Johansson	PV	Perry Vigelsbo
KSv	Kennet Svensson	SN	Seth Nilsson
LAn	Lennart Andersson	TS	Tony Svensson
LH	Lars Hallbäck	ÖN	ÖN-exkursjon

Har du något att rapportera? Gör det gärna på vår hemsida!

Alcedo vill ha hjälp av **dig** att samla in uppgifter om fågelobservationer inom kommunens gränser. Vi vill ha observationer av för vår kommun ovanliga arter, alla arter utanför den tid de normalt förekommer i landskapet, större sträckförekomst, anmärkningsvärt stora flockar, intressanta häckningar, återfynd av ringmärkta fåglar, tidiga vårobsar, sena obsar på hösten eller observationer som du tycker är särskilt notabla. Alla rapporter arkiveras för framtida behov.

Senaste inrapportering före nästa tryckning av Alcedo: 15 nov.

Rapportera dina obsar på vår hemsida www.orkelljunganatur.se eller via Svalan www.artportalen.se/birds/

Björn Herrlund

Lappugglan i våra trakter

Man blir lika fascinerad var gång man får tillfället att få möte med denna stora, ganska orädda uggla. Första gången för min del var hösten 2012 i Hannabad-Tormansbygd då jag var på besök hos Bengt ”ölänningsen” Andersson, då en granne kom in på gården och berättade om att han sett en stor fågel, kanske en uggla. Vi skyndade oss dit där

fågeln visat sig, och mycket riktigt var det en lappuggla som satt i en björk i närheten av ett gammalt torp med igenväxta inägor.

I mars 2013 var det dags för nästa Lappuggleobs, nu i hemmatrakten, nämligen i Jännaholm. Det var Kristofer som observerat lappugglan då den flög vid sidan av vägen. Ugglan visade sig även dagen efter, då i strålkastarljuset från bilen. November 2015 flög en stor uggla upp framför bilen på vägen ner mot Bygdegården. Jag reagerade på att storleken var betydligt större än en kattuggla. När jag körde tillbaka efter mitt ärende upptäckte jag ugglan sittande i ett

Lappuggleungar

träd vid vägen. Visst var det en lappuggla! Jag kunde studera den en länge stund på ca 10 m avstånd med i skenet av en ficklampa.

En morgon på jobbet i april 2016 berättade min kollega Lars Erik Andreasson, som är ordförande i Markaryds Fågelklubb, att han fått ett mail från en dam i Danmark som skrev att hon upptäckt en uggla som hon trodde var en lappuggla i Kronobergs län. Vi trodde väl inte så mycket på att detta skulle kunna vara möjligt, men vi tyckte ändå att man borde göra en kontroll på platsen. En morgon tog jag mig dit för att leta, och efter några timmars sökande i skogen hittade jag lappugglan på boet som var byggt i en klyka i en björk.

Troligen var det en duvhök som hade häckat där tidigare. Något märkligt var att boet var smyckat med färska tallkvistar. Jag vet att duvhöken kan göra något liknande, även bivråken bygger på boet med färska kvistar, men det var för tidigt på våren för att misstänka bivråk. Kan ugglan själv ha dekorerat boet med tallkvistarna? Mindre Troligt. Eller har lappugglan tagit över bobalen när duvhöken påbörjat häckningen? Ja, frågan kvarstår. Jag och Björn Herrlund åkte dit några gånger för att följa utvecklingen

av ugglehäckningen. Tyvärr läckte det ut om denna unika händelse i de Småländska skogarna, hade jag fått bestämma skulle inte någon fått reda på detta, men det blev ändå inte den folkvandring som man skulle kunnat befara. Lappugglan låg lugnt kvar på redet och kollade vad som försiggick, inte en enda gång lämnade hon boet. Vi fick även bevittna när hanen kom med sork till honan. Häckningen lyckades bra och på självaste nationaldagen var det dags för ringmärkning, det var två ungar som blev

ringmärkta. Det visade sig senare att det fanns även en tredje unge som inte blev märkt. Det skall nu göras några konston i området för att se om det kan hjälpa lappugglan med boplatser.

Nu i augusti rapporterades det om att man iakttagit en stor uggla i Ramsjön, det konstaterades att det var en nästintill fullvuxen lappuggleunge från i år. Den höll till i Ramsjön och Bonnalt, men gjorde även en sväng över gränsen till Brötarna i Örkellunga kommun. Många var av den teorin att det kan ha varit mer än en unge men det har dock aldrig observerats två ugglor samtidigt. Kan det möjligen varit ytterligare en häckning här i gränstrakten? Det har också observerats lappuggleungar på andra håll i Markarydstrakten nu i augusti. En sak är säker att Nordanskogens vagabond, som uggleforskaren Ove Stefansson benämnt lappugglan i

Lappuggla

sin bok, har kommit hit för att stanna. En bidragande orsak, tror jag, är att det finns många åkertegar som inte längre brukas. Det gynnar ugglorna som får ett härligt skafferier med sorkar.

Så det gäller att hålla korppluggarna öppna, man vet aldrig när denna helt fantastiska lappuggla dyker upp.

Kurt.Arne Johansson